

Vær barmhjertig

Taler

Johan Falkberget

Dato

31 desember 1947

Sted

NRK radio

1 Vi minnes enno en mektig norsk røst borte fra Russlands stepper: "Her sulter millioner!" Det var Fridtjof Nansen som gjorde den øvrige verden medansvarlig. Og den store nordmann ble hørt. Jernbanetog og dampskip dro østover med levnetsmidler, klær og medisin.

5

To millioner mennesker berget Fridtjof Nansen. Det var en nordmanns dåd som aldri vil bli glemt så lenge historie prentes og leses.

10 I host ropte Odd Nansen - Fridtjof Nansens sønn: "Verden er i nød! Verden trenger velgjerninger!" Hans varselsrop var ikke mindre gjennomtrengende enn farens for et par årtider siden. Odd Nansen visste hva han talte om. Han hadde sittet lenge i konsentrasjonsleir og sett "begynnelsen til veene".

15 "Verden er i nød! Verden trenger velgjerninger!" Millioner barn, kvinner og invalider holder på å dø - og dør daglig - av mangel på mat, klær og husvær. I enkelte byer og provinser er opp til 90 prosent av barna smittet og angrepet av tuberkulose.

20 Ingen vet lenger med sikkerhet hvor mange barn som ligger med dødsmerket på pannen i storbyenes ruiner og bombekratre - men det er uten tvil et oppskakende tall. Kunne vi i dag høre ropet om barmhjertighet der nede fra måtte vi - enten vi vil det eller ikke - vrenge trøien av oss og gi den til Europahjelpen. Horder av barn - som ikke lenger vet hva de heter - driver halvnakne omkring i gatene. De prøver med tyveri, tiggeri og ran å skaffe seg
25 noe å ete - og noen fyller å ha på kroppen.

Kristus forteller oss om en mann - selvsagt en israelitt - som lå full av mange sår på vegen mellom Jerusalem og Jeriko. Han var hjelpelaus og i den ytterste nød. Vi får høre om to meget aktverdige menn som så ham - og gikk sin veg uten å

røre en finger for å hjelpe. De hadde plikt på seg til å ta seg av ham - men nei. De tenkte på helt andre ting - de tenkte på seg selv og sin egen velferd. Videre heter det at en samaritan kom og berget den forkomne.

- 35 Han - samaritanen - sto ikke i noe venns­kapsforhold til israelitten som lå der. Men samaritanen ga seg ikke tid til å reflektere. Kristus sier at han løftet mannen med de mange sår opp på sitt dyr og førte ham til nærmeste herberge.

- 40 I dag er vegen fra Jerusalem til Jeriko blitt aktuell som aldri før. Langs den ligger millioner av barn - fulle av sår. Har vi mot til å gå ut på den vegen? Og om vi det gjør - hører vi da til dem som bare tenker på oss selv og vår egen velferd - og går forbi? Eller om vi med oppbydelse av alle krefter prøver å føre så mange vi kan fram til nærmeste herberge?

- 45 I dag er det heller ikke tid til å reflektere over i hvilket forhold du står til dem som trenger din hjelp.

- Du som kanskje selv har stått med foldede hender - bøid i bønn over ditt døende barn - vil ikke ha vanskelig for å sette deg inn i de dramaer som no utspilles mellom ruinene og bombekraterne. Ingen medisin! Ingen klær! Ingen mat!
- 50 Ingen varme å holde de blå, gjennom­sik­tige og døende barnehender over!

- "Verden er i nød!" sier Odd Nansen, "verden trenger barmhjertighet!" "Vær barmhjertig som eders fader er barmhjertig!" Hører vi det? Hører vi kan hende bare vår egen jammers elendige stemme: Mer velferd! Mer makt! Mer ære og udødelighet!
- 55

- Det kommer en dag - en nattetime på slaget 12 - da det ikke blir spørsmål om hvor mange penger du har satt inn i den og den bank. Men det kan tenkes at en stemme lyder gjennom mørket: "Hvor stort er ditt innskudd i Barmhjertighets bank?"
- 60

- I Guds øine er skillingen i lomme­etørkleet like stor som daleren i seddelboken. Lykkelig den giver som gir så meget at han blir nødt til å resignere på noen av livets goder. Da først har en løftet den sårede opp på sitt dyr og ført ham til nærmeste herberge.
- 65

Vi må nødig gi ved siden av hjertet - der er ikke stort å ta av - men ut fra selve

70 hjertets indre. Der er mer.

Jeg sa i en tale for Europahjelpen i Sverige - jeg må få lov til å ta det oppatt her -
"ta i Guds hellige navn og skjær ditt brød i to like deler og gi den ene halvdel til
den som intet brød har!"

75

Har vi fått lov å være med på å flytte et døende barn tilbake til livet - da er det
vederfaret oss en helt ufattelig nåde. Da vil det under skje at en lovsang stiger -
om bare et sekund - opp fra ruinene og bombekraterne.

80 Alle de "ville barn" har en sjel og et indre liv. Vi bør heller ikke gløkke det! I dag
er det drept for alt - unntatt fortvilelsen, angsten, smerten og raseriet.

"Jeg var nøken og I kledde meg ikke! Jeg var sulten og tørst og I ga meg ikke mat
og drikke!"

85

Her nytter det ikke å si "men" og "og".

"Det er hvert smertestønn

90 av sårede og syke,

det er den kristnes bønn,

det er forlattes bleke rop,

95

det er den krenktes klage,

den dreptes siste håp."

100 Det finnes ikke det berg vi kan flytte over når selve "livets ansvar" krever
regnskap og oppgjør.

"Verden trenger velgjerninger!" sier Odd Nansen. Og fra Galileas sletter lyder no
som for to tusen år siden: "Vær barmhjertig som eders fader er barmhjertig!"

105

Kilde

Johan Falkberget: "I lyset fra min bergmannslampe", Oslo 1948.

Emner

Barmhjertighet, Fattigdom, Kristendom, Nyttårstale

110

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/vaer-barmhjertig>

115

120

125

130

135

140

145